

Huvudman

Medborgarkooperativet Edsele
Friskola, Ekonomisk Förening
Org.nr 769603–1058
ledning@edselefriskola.com

Ärendet

Riktad tillsyn av den enskilda huvudmannen Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening med organisationsnummer 769603–1058.

Beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening att senast den **27 februari 2026** vidta nedan angivna åtgärder för att avhjälpa påtalad brist rörande ekonomiska förutsättningar. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas till Skolinspektionen.

Om Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening inte följer detta föreläggande kan mer ingripande sanktioner komma att aktualiseras.

Beslutet om föreläggande gäller omedelbart enligt 26 kap. 10 § tredje stycket skollagen. Beslutet om föreläggande får enligt 28 kap. 2 och 18 §§ skollagen inte överklagas.

Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening ska vidta följande åtgärder

Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. I detta ingår att huvudmannen ska:

1. Se till att verksamheten bär sina kostnader (2 kap. 5 § andra stycket 2 p. och 26 kap. 3 § skollagen)
2. Se till att återställa det egna kapitalet vilket innebär att det egna kapitalet minst ska uppgå till summan av medlemsinsatserna (2 kap. 5 § andra stycket 2 p. och 26 kap. 3 § skollagen)

Redovisning av åtgärder

Redovisningen av de vidtagna åtgärderna skickas via e-post till pef@skolinspektionen.se, eller per post till Skolinspektionen, Box 23069, 104 35 Stockholm. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för ärendet (dnr 2024:9670) i de handlingar som sänds in.

Huvudmannen ska i samband med redovisningen av vidtagna åtgärder inkomma med:

1. En detaljerad beskrivning av vidtagna åtgärder för att avhjälpa bristerna. Beskrivningen ska styrkas med intyg eller andra underlag.
2. Fastställd årsredovisning för räkenskapsåret 2024 inklusive underskriven revisionsberättelse.
3. Avstämd och rättvisande balans- och resultatrapport för perioden 1 januari 2025 till och med 31 december 2025.
4. Utdrag från skattekontot för perioden 1 februari 2025 till och med 20 februari 2026.
5. Uppgifter om antalet inskrivna elever fördelat per årskurs för höstterminen 2025 samt vårterminen 2026.
6. Eventuella övriga upplysningar om omständigheter som påverkar verksamheten och som kan vara av betydelse vid Skolinspektionens prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Om ärendet

Skolinspektionen har under våren 2025 genomfört en riktad tillsyn av huvudmannen Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening. Tillsynen har omfattat en prövning av huvudmannens ekonomiska förutsättningar.

Motivering av beslutet

Skolinspektionen redogör först för de omständigheter som framkommit i tillsynsutredningen och som ligger till grund för myndighetens bedömning, därefter anges de bestämmelser som tillämpas och slutligen redovisar Skolinspektionen sin bedömning i det här fallet.

Enskilda som godkänts av Skolinspektionen ska fortlöpande uppfylla de villkor som gäller för tillståndet (26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen). Huvudmannen ansvarar för att utbildningen genomförs i enlighet med bestämmelserna i skollagen, föreskrifter som har meddelats med stöd av skollagen och de bestämmelser för utbildningen som kan finnas i andra författningar (2 kap. 8 § skollagen).

Föreläggande

Ekonomiska förutsättningar

Omständigheter som ligger till grund för bedömningen

Skolinspektionen har i utredningen tagit del av uppgifter om huvudmannens ekonomiska förutsättningar. Huvudmannen har i ärendet inkommit med fastställd årsredovisning för 2023, balans- och resultatrappport för perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2024 samt utdrag från skattekontot för perioden 1 juli 2021 till och med 31 januari 2025. Huvudmannen har även inkommit med uppgift om antalet inskrivna elever höstterminen 2024 och vårterminen 2025 samt beräknat antal elever under höstterminen 2025. Vidare har huvudmannen inkommit med protokoll från föreningsstämman daterad den 5 juni 2024 samt i skrivelse den 19 februari 2025 redogjort för det ekonomiska utfallet under 2023 och 2024. Skolinspektionen har i ärendet även inhämtat en kreditupplysning daterad den 26 februari 2025.

Av årsredovisningen för 2023 framgår att huvudmannens omsättning uppgår till 5,9 miljoner kronor samt att huvudmannen redovisar en förlust om 692 000 kronor. Av resultatrappporten för perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2024 framgår att huvudmannen redovisar ytterligare en förlust om 99 000 kronor. Av skrivelse från huvudmannen den 19 februari 2025 framgår att förlusterna uppstått på grund av att antalet elever har varierat vilket påverkar hur stor ersättning från kommuner som erhålls samtidigt som personalkostnaderna inte har kunnat justeras i samma omfattning som intäkterna minskat. Enligt samma skrivelse uppger huvudmannen att de för höstterminen 2024 hade 18 inskrivna elever och 15 barn i förskolan.

Vidare framgår av årsredovisningen för 2023 att det egna kapitalet är negativt och uppgår till minus 297 000 kronor per den 31 december 2023. Det bundna egna kapitalet bestående av medlemsinsatser, som uppgår till 69 600 kronor per samma datum, är därmed förbrukat. Den redovisade förlusten för 2024 minskar det egna kapitalet ytterligare och av balansrapporten framgår att eget kapital uppgår till minus 396 000 kronor per den 31 december 2024.

Av årsredovisningen för 2023 och balansrapporten för perioden 1 januari 2024 till och med 31 december 2024 framgår att huvudmannens likvida utrymme har minskat. Huvudmannens omsättningstillgångar översteg de kortfristiga skulderna med 356 000 kronor per 31 december 2022. För efterföljande år framgår att omsättningstillgångarna i stället understiger de kortfristiga skulderna med 321 000 kronor per den 31 december 2023 och

med 411 000 kronor per 31 december 2024. Det framgår av utdrag från skattekontot att huvudmannen under perioden januari till och med april 2024 vid fyra tillfällen har varit mellan 2 till 21 dagar sen med betalning av skatter och avgifter till Skatteverket. Av skrivelse från huvudmannen den 19 februari 2025 framgår att anledningen till de sena betalningarna beror på att de inte kan betala skatter och avgifter förrän ersättning erhålls från kommunerna vilket är cirka en vecka efter att skatterna ska vara betalda. Av kreditupplysning framgår att huvudmannen inte har några betalningsanmärkningar eller skulder hos Kronofogdemyndigheten.

Rättslig reglering

I 26 kap. 3 § första stycket 5 skollagen (2010:800) anges att Skolinspektionen har tillsyn över att enskilda som godkänts av Skolinspektionen fortlöpande uppfyller kraven i 2 kap. 5 §.

Enligt 2 kap. 5 § skollagen får enskilda efter ansökan godkännas som huvudmän för bland annat förskoleklass, grundskola, anpassad grundskola, gymnasieskola, anpassad gymnasieskola och fritidshem. Godkännande ska enligt 2 kap. 5 § andra stycket skollagen lämnas om den enskilde bland annat har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I förarbetena till skollagen anges att den enskilde ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten. Kravet gäller under hela den tid då verksamheten bedrivs. I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bedrivas på ett sätt som innebär att den bär sina kostnader och att det finns ekonomiskt utrymme för nödvändiga investeringar. Det kan bli aktuellt att ingripa mot en aktör om ekonomin kraftigt försämras, till exempel genom vikande elevunderlag eller att aktörens tillgångar minskar, på ett sådant sätt att det påverkar förutsättningarna att bedriva en verksamhet av godtagbar kvalitet enligt lagar och andra föreskrifter. Om verksamheten visar ett underskott bör det vägas in om det finns fonderade eller andra medel, exempelvis en bankgaranti, tillgängliga för att hantera underskottet. En prognos som visar att det finns förutsättningar att inom skälig tid nå ett överskott kan också vara en indikation på att kravet är uppfyllt. Vidare anges att om en tillsynsmyndighet konstaterar att det finns risk att verksamheten inom en nära framtid kommer att gå i konkurs bör detta vara ett skäl att ingripa mot verksamheten (Prop. 2017/18:158 s. 50 och 122.)

Skolinspektionens bedömning

Skolinspektionen bedömer att Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening inte har ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

I kravet på ekonomiska förutsättningar ligger att verksamheten ska bära sina kostnader och att det ska finnas utrymme för nödvändiga investeringar. Av utredningen framgår att huvudmannen inte bär sina kostnader, det vill säga att kostnaderna överstiger intäkterna och att verksamheten därmed redovisar en förlust. Huvudmannens verksamhet är relativt liten med en omsättning på 5,9 miljoner kronor och 18 inskrivna elever. Variationer i antalet inskrivna elever, även om det bara är några stycken, påverkar därför huvudmannen i väsentlig omfattning. De redovisade förlusterna för 2023 och 2024, som huvudmannen uppgett beror på variation av antalet inskrivna elever, har medfört att den ekonomiska situationen kraftigt försämrats och att tillgångarna i snabb takt har minskat. Till följd av att huvudmannen inte bär sina kostnader under 2023 redovisade huvudmannen ett negativt eget kapital per den 31 december 2023. De bundna medlemsinsatserna om 69 600 kronor är därmed förbrukade. Det egna kapitalet minskar ytterligare efter den redovisade förlusten under 2024. Ett negativt eget kapital innebär att huvudmannens skulder är större än dess tillgångar och att huvudmannen därmed saknar medel att hantera framtida förluster. Av utredningen framgår att huvudmannen under våren 2024 inte har haft ekonomiskt utrymme att betala skatter och avgifter i tid till Skatteverket. Därefter, från och med maj 2024, har skatter och avgifter betalats i tid till Skatteverket. De redovisade förlusterna har bidragit till en försämrad betalningsförmåga på både kort och lång sikt. Det innebär att det finns en väsentlig risk att huvudmannen inte har utrymme för oförutsedda utgifter och nödvändiga investeringar.

Skolinspektionen konstaterar att om huvudmannen inte bär sina kostnader inom kort, och skapar utrymme för nödvändiga investeringar, kan eleverna i utbildningen komma att drabbas negativt. Det finns en risk att eleverna redan har drabbats negativt mot bakgrund av föreningens ekonomiska situation sedan 2023. Det finns även en risk att huvudmannen hamnar på obestånd och försätts i konkurs.

Mot denna bakgrund bedömer Skolinspektionen att huvudmannen inte uppfyller skollagens krav på att en huvudman ska ha ekonomiska förutsättningar att följa de föreskrifter som gäller för verksamheten.

Val av ingripande

Skolinspektionen får förelägga en huvudman som står under dess tillsyn att fullgöra sina skyldigheter, om verksamheten inte uppfyller de krav som följer av de föreskrifter som gäller för verksamheten (26 kap. 10 § skollagen).

Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk förening uppfyller inte författningarnas krav vad gäller ekonomiska förutsättningar. Det finns

därför skäl att förelägga Medborgarkooperativet Edsele Friskola, Ekonomisk Förening att fullgöra sina skyldigheter och vidta åtgärder för att avhjälpa bristerna.

Beslutet har fattats av ekonomen Christina Lundborg.

Utredaren och ekonomen Lina Håkansson har varit föredragande i ärendet.

I ärendets handläggning har även ekonomen Hanna Abrahamsson medverkat.